

Kedves Olvasó!

A Pénzügyi Szemle 72. évfolyamának első negyedéves kiadványa ismét sok izgalmas és aktuális témát kínál a tisztelt Olvasó számára. Körbejárjuk a versenyképességet elősegítő tudást, a korrupció, a globalizáció és az infláció kiváltó okait és eltérő megítélését, az algériai adórendszert és az ESG jelentések pénzügyi hatásait.

Az intellektuális vagy humántőke (a munkaerő tudása, kompetenciája, jártassága, készsége, tapasztalata, ötletei, lojalitása, hűsége, motivációja, együttműködése), a szervezeti tőke (üzleti folyamatok, ellátási láncok, termékelosztó és IT rendszerek, egyénektől független külső és belső struktúrák, big data, hálózatok, földrajzi elhelyezkedés, szinergiák), a kapcsolati tőke (ügyfelekkel, beszállítókkal, kormányzattal, hosszútávú szerződések, ügyféllisták, hírnév, arculat, vállalati kultúra, honlap, márkáépítés, elméletek), valamint az innovációs tőke (új vagy jelentősen módosított termék, szolgáltatás piaci bevezetése, új folyamat, marketing eljárások) egyre nagyobb szerepet játszanak a gazdasági társaságok teljesítményében.

Első tanulmányunk a szellemi javak versenyképességben betöltött szerepével foglalkozik. A szerző arra keresi a választ, hogy mekkora ezen, a jövő érdekében tett befektetéseknek a társadalmi-gazdasági eredményessége, hasznosága, és hogyan járulnak hozzá a versenyképesség javításához.

Több, korábbi lapszámunkban is érintettük már a korrupció piacgazdaságra, a társadalom és az állam működésére gyakorolt negatív, versenyt torzító, költségeket növelő, pazarló, közbizalmat erodáló hatásaival, illetve megelőzésének, visszaszorításának, felszámolásának lehetőségeivel.

Második tanulmányunk szerzője az Európai Unión belüli korrupcióról kialakult képet meghatározó tényezők azonosításával foglalkozik, és arra a következtetésre jut, hogy az országok közötti strukturális különbségek befolyásolják a korrupció megítélésének alakulását. A korrupció visszaszorítása, a társadalmi közbizalom erősítése, a jogállamiság és az intézményi átláthatóság megszilárdítása érdekében az EU-ban is egyre inkább szükség lenne olyan strukturális reformokra, társadalmi normaváltozásokra, amelyek segítik a pénzügyi kultúra terjedését és védik a média függetlenségét.

A globalizáció pénzügyi stabilitásra gyakorolt kockázataival is többször foglalkoztunk már folyóiratunkban. Magában hordozza a tőkeáramlás és a növekedés lehetőségeit, ugyanakkor súlyos, gyorsan tovaterjedő válságokat is előidézhethet, korlátozhatja a nemzeti monetáris politikát, növelheti az eladósodást.

Harmadik tanulmányunk szerzője a globalizáció és a pénzügyi instabilitás közötti összefüggéseket kutatva arra a következtetésre jut, hogy a kereskedelmi nyitottság és az inflációs ingadozások között erősebb pozitív kapcsolat áll fenn a fejlett országokban, mint a fejlődőkben.

A vállalatokat terhelő adók csökkentése, a célzott adókedvezmények a beruházások és a gazdaság növekedésével jár, mivel így több nyereség marad a vállalatoknál. A dolgozók keresetét érintő adók csökkentése pedig a fogyasztás növekedésével jár, mivel több lesz a háztartások elkölthető jövedelme. A magasabb beruházási és fogyasztói kereslet következtében a gazdasági növekedés is magasabb lesz.

Negyedik tanulmányunk szerzői az algériai adópolitika és a betéti kamatlábak rövid és hosszú távú hatásait mutatják be a beruházásokra és a foglalkoztatásra. Algéria adórendszerének szerkezetében és kamatpolitikájában olyan változtatásokat javasolnak, amelyek segítik a munkahelyteremtést, a nem olajipari szektorba történő befektetéseket, ami elősegíteni az országuk gazdasági és társadalmi fejlődését.

Magyarországon 2026-tól minden nagyvállalatnak, amely legalább 250 főt foglalkoztat, illetve mérlegfőösszege meghaladja a 10, árbevétele pedig a 20 milliárd forintot el kell készítenie egy ESG jelentést. Az ESG egy olyan fenntarthatósági szempontrendszer, amely három alappilléren belüli hatásokat, kockázatokat és a vállalkozások ezekhez köthető intézkedéseit értékeli környezet (Environmental), társadalom (Social) és vállalatirányítás (Governance) szempontjából, átvizsgálva a vállalkozás teljes értékláncát a beszállítókkal együtt. Elkészítése azért fontos, mert elvileg szoros összefüggésnek kellene lennie az elért ESG-pontszám és a vállalatba való befektetés lehetősége, illetve kockázata között.

Ötödik tanulmányunkban a szerzőjének – eseményelemzési módszertant alkalmazva – ezzel szemben azt sikerült bebizonyítania, hogy semmiféle hatása nincs az energiaipari vállalatok ESG jelentéseinek a rövid távú tőzsdei eseményekre, részvényhozamokra és a piaci érzékenységre.

Folyóiratunk mostani számában Nováky Erzsébettel készített interjúmat tesszük közzé, aki a Budapesti Corvinus Egyetem professor emeritája, nemzetközileg ismert jövőkutató, és húsz éven át volt az egyetem Jövő kutatás Tanszékének iskolateremtő vezetője. Az egyetemi diplomáját 1970-ben szerezte terv-matematika szakon. 1980-ban védte meg a közgazdaság-tudományok kandidátusi, majd 1991-ben akadémiai doktori értekezését, és ekkor lett egyetemi tanár is. 2014-től három éven át volt a Statisztikai és Jövő kutatási Tudományos Bizottság és az Egyetemi Doktori Tanács elnöke. Kutatási területe elsősorban a jövő kutatás, a komplex társadalmi-gazdasági előrejelzés módszertana, az előrejelzések megbízhatósága, a jövőorientáltság, Magyarország társadalmi-gazdasági jövője és a felelősség a jövőért. Kiváló munkájáért miniszteri dicséretet, kiadói nívódíjat, Ipolyi Arnold díjat, akadémiai díjat, Szet-Györgyi Albert díjat, a Magyar Érdemrend Tisztikeresztjét, valamint az egyetem aranyérmét is elnyerte.

Könyvszemlénkben Terták Elemér és Kovács Levente: Kiberbiztonság – kibertér c. tavalny a Magyar Bankszövetség gondozásában megjelent könyvről adunk egy átfogó és alapos ismertetőt. A pénzkezelés digitális biztonsága már csak azért is fontos kérdés, mivel a kiberbűnözés évente ötszázmillió embert érint, és az okozott kár meghaladja az ötezermilliárd dollárt.

Az Országgyűlés döntése alapján Magyarország 2025-2026-ot a „Magyar Tudomány Éveként” ünnepli, a Magyar Tudományos Akadémia és annak Könyvtára alapításának 200. évfordulójának alkalmából. Konferenciarovatunkban a jubileumi tudományünnep egyik rendezvényén elhangzottakról számolunk be. ■

Lukács János
főszerkesztő